

Ljus i juletid

Jul är ljusens stora högtid. Tyvärr drabbas många av bränder under julmånaden. Boven i dramat är många gånger de levande ljusen. Ta del av några enkla råd om ljusförnuft i juletid.

LJUS ÖVERALLT

Under hela december tänds levande ljus överallt. Statistiken visar att det under julmånaden inträffar cirka 300 bränder. Det gör december månad till den mest branddrabbade månaden under året. Den vanligaste brandorsaken är de levande ljusen. Det är lätt hänt att man glömmer kvar levande ljus i en brännbar ljusstake. Eller att ljusen flammar upp och antänder till exempel gardinen. Majoriteten av bränderna inträffar på söndagar och helgdagar mellan klockan 12 och 18. När det är ljus under dagen glömmer vi lättast bort att släcka ljusen.

ENKLA RÅD INFÖR ADVENT OCH JULFIRANDET

- Gör det till en del av jultraditionen att varje första advent byta batteri i brandvarnaren. Då är batteriet färskt inför julhelgen. Det kanske blir familjens bästa julklapp! Kontrollera att brandvarnaren fungerar genom att trycka på testknappen.
- Alla hem bör ha minst en brandvarnare per våningsplan. Det är en billig livförsäkring.
- Lämna inte levande ljus obevakade. En god regel är att den som har tänt ljusen ansvarar för dem och släcker dem.
- Lämna aldrig barn ensamma med levande ljus eller tomtebloss.
- Använd ljusstakar av keramik och metall. Se till att ljuset står fritt och stadigt både på underlaget och i ljusstaken. Tänk på var du ställer ljuset, så att till exempel inte en gardin kan fladdra till av vind- eller elementdrag och fatta eld.
- Ställ inga ljus på tv:n. Stearin kan droppa ner och antändas med en snabb och kraftig brand som följd.
- Byt den gamla mossan i ljusstaken mot icke brännbara dekorationer, till exempel vackra stenar eller snäckor. Då minskar risken för att det ska börja brinna i ljusstaken.
- Tänd aldrig levande ljus i en gran. Det kan snabbt börja brinna.
- Tänd inte tomtebloss i en torr barrande gran.
- Använd bara hållare som är avsedda för värmeljus. De klarar värmen och har tillräckligt med lufthål.
- Elljusstakar och julgransbelysning finns med olika antal ljus. Beroende på antalet kräver de olika spänning. Om man använder en glödlampa med fel spänning kan det leda till överhettning och i värsta fall brand. Den kan dessutom komma att lysa starkare (eller svagare) än övriga lampor, och kan därför gå sönder snabbare.
- Tänd och släck aldrig ljusstakar och julgransbelysningar med glödlampen. Dra ut stickkontakten istället, men håll i själva kontakten, inte i sladden. På nyare ljusstakar finns ofta en strömbrytare monterad från början. Kontrollera att sladden inte är skadad och att produkten i övrigt ser hel ut. Passa samtidigt på att se över alla skarvsladdar och grenuttag. Tänk också på att för barnens skull bör alla vägguttag, skarvsladdar och grenuttag vara petskyddade.

JULGRANSBELYSNING UTMOMHUS

- Kontrollera att utomhusgranens belysning är gjord för utomhusbruk. Kapslingsklassen ska vara IPX4 ("X" står för annan kravsiffra och krav 4 är "skydd mot överstrålning av vatten") eller "sköljtät" (anges med en droppe i en triangel). Kontrollera att det finns CE- och gärna också S-märkning eller dess motsvarighet.
- 230V belysning
- När du behöver en förlängningsladd (sladdställ), tänk på att anslutningskabeln ska ha beteckningen REV, RDO, REVE, RDOE eller RDOT, vilket finns angivet på anslutningskabeln.
- Stickpropp och uttagsdon ska också vara märkta IPX4. Det finns färdiga sladdställ att köpa, men kontrollera att de är för utomhusbruk.
- Se till att sladdstället är så kort som möjligt och ligger skyddat.
- Lägga det inte över kör- och/eller gångvägar.
- Det fast monterade uttaget ska sitta utomhus och föregås av en jordfelsbrytare. Det ska vara petskyddat eller placerat 1,7 m

över marken eller blockerat eller försett med självstängande, självlåsand lock. Det gäller även när julgransbelysningen ska finnas på en öppen balkong.

KLENSPÄNNING BELYSNING (under 50 volt/växelspänning)

- Kontrollera att slingan och transformatorn är tillverkade för utomhusbruk. Om transformatorn inte har rätt kapslingsklass, ska den vara inomhus. Ledningarna måste dras ut på ett säkert sätt, det vill säga så att de inte blir skadade eller klämda.
- I en inglasad balkong kan man använda en julgransbelysning för inomhusbruk.
- Tänk på att det är du som anläggningsägare som är ansvarig för montering och skötsel av installationen av julgransbelysningen!

OBS! I offentlig miljö utomhus ska julgransbelysning med 230 volts lampor placeras på lägst 1,7 m över marken, så att barn inte kan komma åt glödlamporna.

OM DET BRINNER – RING ALLTID 112

Svenska Brandskyddsföreningen är en medlemsorganisation som arbetar för ett brandsäkrare Sverige. Genom information och utbildning hjälper vi människor, företag och organisationer att ta eget ansvar för sitt brandskydd. Telefon 08-588 474 00. www.svbf.se